

Programma van Toetsing en Afsluiting

Havo 4

2017 – 2018

Diamant 9
3641 XR MIJDRECHT
Telefoon: 0297 283459
Telefax : 0297 283350
E-mail: info@hetvlc.nl
website: www.veenlandencollege.nl
Rector: Dhr. drs. Henk Ligthart
Teamleider Havo bovenbouw: Dhr. Mark Huisman

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Belangrijke regels	3
Planning 2017-2018	4
Overgangsnormen havo 4 > havo 5	5
Korte toelichting	6
Vakken van het schoolexamen	7
Rekentoets	31
Regeling schoolexamen havo	33
1. Commissies	33
2. Algemene Zaken	33
3. Mondelinge toetsen, practica, werkstukken en verslagen	34
4. Beoordeling / rapportering	34
6. Absentie	35
7. Inleveren van werkstukken, boekverslagen, poëzieverslagen, literatuurlijsten, practicumverslagen	35
8. Herkansing	35

Inleiding

In dit boekje staat het deel van het programma van toetsing en afsluiting (PTA) dat betrekking heeft op klas 4 van de havo. In het programma van toetsing en afsluiting kun je vinden welke toetsen deel uitmaken van het schoolexamen (SE) van de verschillende vakken. Het schoolexamen en het centraal examen (CE) vormen samen het eindexamen.

Naast toetsen die onderdeel zijn van het schoolexamen heb je voor een aantal vakken ook toetsen die alleen meetellen voor de overgang van havo 4 naar havo 5. We hebben ervoor gekozen om al deze toetsen in één overzicht te geven.

We maken onderscheid tussen vier soorten toetsen: theoretisch (T), praktisch (P), handelingsdeel (H) en een voortgangstoets (R).

De voortgangstoetsen zijn geen onderdeel van het schoolexamen. Deze tellen alleen mee voor de overgang. De andere toetsen zijn onderdeel van het schoolexamen, maar worden ook in de overgang meegenomen. De berekening van het cijfer die je bij elk vak vindt is het eindcijfer (E). Dit is het cijfer dat wordt gebruikt om te kijken of je naar havo 5 kunt.

Belangrijke regels

- Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is een toets voor het SE af te leggen, dan moet dit telefonisch met opgave van redenen door een van de ouder(s)/verzorger(s) voor de aanvang van de toets gemeld worden aan de teamleider.
- Een toets die ingehaald moet worden geldt als een herkansing (in uitzonderingsgevallen kan hier door de examencommissie van afgeweken worden).
- Een ingehaalde toets kan niet herkanst worden.

- Tijdens een schoolexamen zijn er geen jassen en tassen in het lokaal en in de gang.
- Bij schoolexamens die twee lesuren of langer duren geldt dat leerlingen pas na het eerste lesuur mogen vertrekken.
- Tot 30 minuten na aanvang van de toets mag je nog deelnemen.
- Een leerling is zelf verantwoordelijk voor de toegestane hulpmiddelen. Zorg dus ook dat je rekenmachine tijdig uit de examenstand is.

- Het is niet toegestaan om een smartphone of smartwearables mee te nemen tijdens een schoolexamen. Heb je dit bij je, dan wordt dat direct als fraude aangemerkt.

Om de organisatie, administratie en regelgeving goed te laten verlopen zijn er drie functionarissen aangesteld. Voor vragen of opmerkingen over vakken, je vakkenpakket of de studielast kun je bij hen terecht.

Dhr. Ton Kok	examensecretaris
Dhr. Remco Tieman	cijfercoördinator
Mw. Renske Fengler	decaan

Planning 2017-2018

sw	datum	wk	MAANDAG	DINSDAG	WOENSDAG	DONDERDAG	VRIJDAG
0	14-8	33					
1	21-8	34		introdag			
2	28-8	35					
3	4-9	36					
4	11-9	37					
5	18-9	38					
6	25-9	39					
7	2-10	40					
8	9-10	41	SE I	SE I	SE I	SE I	SE I
9	16-10	42	herfstvakantie	herfstvakantie	herfstvakantie	herfstvakantie	herfstvakantie
10	23-10	43					
11	30-10	44					
12	6-11	45	Buitenlandreizen	Buitenlandreizen	Buitenlandreizen	Buitenlandreizen	Buitenlandreizen
13	13-11	46					
14	20-11	47			HER SE I		
15	27-11	48					
16	4-12	49					
17	11-12	50					
18	18-12	51					
P19	25-12	52	1e kerstdag	2e kerstdag	kerstvakantie	kerstvakantie	kerstvakantie
20	1-1	1	kerstvakantie	kerstvakantie	kerstvakantie	kerstvakantie	kerstvakantie
21	8-1	2					
22	15-1	3	SE II	SE II	SE II	SE II	SE II
23	22-1	4					
24	29-1	5					
25	5-2	6					
26	12-2	7					HER SE II
27	19-2	8					
28	26-2	9	voorjaarsvakantie	voorjaarsvakantie	voorjaarsvakantie	voorjaarsvakantie	voorjaarsvakantie
29	5-3	10					
30	12-3	11					
31	19-3	12					
32	26-3	13	SE III	SE III	SE III	SE III	Goede Vrijdag
33	2-4	14	2e Paasdag	SE III	SE III	SE III	
34	9-4	15					
35	16-4	16					
36	23-4	17			HER SE III		koningsdag
37	30-4	18	meivakantie	meivakantie	meivakantie	meivakantie	meivakantie
38	7-5	19	meivakantie	meivakantie	meivakantie	Hemelvaartsdag	meivakantie
39	14-5	20					
40	21-5	21	2e pinksterdag				
41	28-5	22					
42	4-6	23		rekentoets	rekentoets	rekentoets ER	
43	11-6	24					
44	18-6	25			SE IV	SE IV	SE IV
45	25-6	26	SE IV	SE IV			
46	2-7	27			HER SE IV		
47	9-7	28					
48	16-7	29	zomervakantie	zomervakantie	zomervakantie	zomervakantie	zomervakantie

Overgangsnormen havo 4 > havo 5

Becijfering:

Handelingsdelen worden beoordeeld met o/v/g en moet minimaal voldoende worden afgesloten.

T, P en R-toetsen worden becijferd met een cijfer tussen 1 en 10 op één decimaal.

De gegeven percentages komen niet altijd exact op 100 %, door afronding van deze percentages.

De overgangsnormen van de vakken zien er als volgt uit:

1. Gemeenschappelijke vakken: NE, EN, ML, CKV, LO, LB
2. Profiel- en keuzedeel: 4 vakken
3. Vrije ruimte: ten minste 1 vak

- ML en CKV tellen als combinatiecijfer. Beide tellen 50% mee. Het combinatiecijfer kan een compensatiepunt of tekortpunt opleveren.
- LB kan je geen compensatiepunt, maar wel een tekortpunt opleveren.

Een leerling wordt bevorderd indien hij voldoet aan:

1. LO moet voldoende zijn afgesloten.
2. Voor de overige vakken geldt:
 - alle vakken voldoende (6 of hoger), of
 - 1 x 5 en de rest voldoende, of
 - 2 x 5 met twee punten compensatie, zodat het gemiddelde van alle cijfers minstens een 6 is, of
 - 1 x 4 met twee punten compensatie, zodat het gemiddelde van alle cijfers minstens een 6 is, of
 - 1 x 4 en 1 x 5 met drie punten compensatie, zodat het gemiddelde van alle cijfers minstens een 6 is
3. Bij de vakken Nederlands, Engels en wiskunde mag hoogstens 1 x 5 voorkomen.

Als een leerling niet bevorderd is kan hij in onderstaande situaties in bespreking worden genomen. Een leerling wordt besproken indien:

- De leerling voldoet aan voorwaarden 1 en 3 met 3 x 5 en drie punten compensatie* of 2 x 4 met vier punten compensatie*, of
- Aan de eerste twee voorwaarden voldaan is maar niet aan de derde, waarbij een leerling bij de kernvakken twee tekortpunten heeft, of
- Er sprake is van bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld langdurige ziekte), ter beoordeling van de teamleider.

* In deze situatie voorziet de slaagregeling van het examen niet.

Er is geen onderscheid tussen profielvakken en niet-profielvakken.

Eén vak in de vrije ruimte wordt in de beschouwing betrokken; het (eventueel) tweede vak in de vrije ruimte kan echter wel compensatiepunten leveren.

Korte toelichting

Toetsvormen

S = schriftelijk

M = mondeling, presentatie,

P = praktisch

V = verslag, portfolio, artikel,

L = laptop

Periode

SE1, SE2, SE3 en SE4 zijn de toetsweken

1, 2, 3 en 4 is de tijd tussen de toetsweken.

Toetsen in de toetsweek

SE I (9 oktober – 13 oktober)

AK-T1; BI-T1; EC-T1; GS-T1; M&O-T1; NA-T1; SK-T1; TE-T1; WA-T1; WB-T1

SE II (15 januari – 19 januari)

AK-T2; BI-T2; EC-T2; GS-T2; ML-T1; MAW-T1; M&O-T2; NA-T2; SK-T2; TE-T2;
WA-T2; WB-T2

SE III (26 maart – 5 april)

AK-T3; BI-T3; BI-P1; DU-R5; EC-T3; GS-T3; MAW-T2; M&O-T3; NA-T3; SK-T3;
TE-T3; WA-T3; WA-T4; WB-T2

SE IV (20 juni – 26 juni)

AK-T4; BI-T4; DU-R9; EC-T4; GS-T4; ML-T2; M&O-T4; NA-T4; NE-T1; SK-T4;
SK-P1; TE-T4; WA-T5; WB-T4

Vakken van het schoolexamen

Afdeling: Havo 4
 Vak: Aardrijkskunde
 Studieboek: De Geo / Bosatlas 55^e editie

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkensbaar	Domein
T1	SE1	Wereld Overleven in Europa H3 Verder kijken dan de Costa's H4 Op de grens van continenten + Vaardigheden en Werkwijzen	1	18,8	S	90	Ja	B1, B2
T2	SE2	Wereld Arm en Rijk H1 2 werelden, 1 grensgebied H2 Dromen van een betere toekomst H3 De olifant ontwaakt + Vaardigheden en Werkwijzen	1	18,8	S	90	Ja	A, B3, C1
T3	SE3	Gebieden Brazilië H1 Natuurlijk Brazilië H2 Het ingerichte landschap H3 Bevolkingskenmerken + Vaardigheden en Werkwijzen	1	18,8	S	90	Ja	D1, D2
T4	SE4	Wereld Arm en Rijk H4 Een veranderende wereld Gebieden Brazilië H4 Blik op de buitenwereld H5 Actuele vraagstukken + Vaardigheden en Werkwijzen	1	18,8	S	90	Ja	B1, B2 D1, D2

P1	2	Wereld Overleven in Europa <ul style="list-style-type: none"> • Opdrachten • Onderzoek Naar aanleiding van hoofdstuk 3 en 4	1	12,5	V		Nee	A, B3, C1
P2	4	Gebieden Brazilië <ul style="list-style-type: none"> • Presentatie • Poster Naar aanleiding van hoofdstuk 5	1	12,5	P		Nee	A, D1, D2

Bijzonderheden

P1 bestaat uit 2 onderdelen:

- Opdrachten
 - Veldwerk in omgeving van de school
 - Onderzoek Natuurrampen
- Onderzoeksopdracht
 - Onderzoek naar aanleiding van hoofdstuk 3 en 4 boek Overleven

De opdrachten tellen voor 35% mee en het onderzoek voor 65%.

P2 bestaat uit 2 onderdelen :

- § 5.1 en § 5.2 Presentatie Amazonegebied
- § 5.3 en § 5.4 Poster/folder vergelijking stedelijke gebieden

Beide onderdelen tellen voor 50% mee

Berekening cijfer

$$T = (T1 + T2 + T3 + T4) / 4$$

$$P = (P1 + P2) / 2$$

$$E = (3T + P) / 4$$

Afdeling: Havo 4
 Vak: Biologie
 Studieboek: 10voorBiologie (Digitaal)

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Herkensbaar	Domein
T1	SE1	Theorie 28: Cellen Theorie 30: Erfelijkheid en DNA Theorie 33: Voortplanting en ontwikkeling bij de mens	1	20	S	90	Ja	B1, B2.1, B2.2, C1, C1.1, C2, D1, D3, E2, E3, E4.1, F1
T2	SE2	Theorie 31: Zenuwstelsel en spieren Theorie 32: Zintuigen Theorie 34: Gedrag Theorie 38: Hormoonstelsel	1	20	S	90	Ja	B4.1, B4.2, B4.3, B6, B7.1, B7.2, B7.3, D2,
T3	SE3	Theorie 35: Stofwisseling Theorie 36: Voeding en vertering Theorie 37: Lever en nieren	1	20	S	90	Ja	B2.3, B3.1, B3.2, B3.4,
T4	SE4	Theorie 29: Bescherming door huid en afweer Theorie 39: Ademhaling Theorie 40: Hart en bloedsomloop	1	20	S	90	Ja	B3.1, B3.3, B3.6, B5

P1	SE3	Praktisch Schoolexamen	1	20	S	180	Nee	A3, A5, A8, A10
----	-----	------------------------	---	----	---	-----	-----	-----------------

H1	1-4	Portfolio			V		Ja	Alle
----	-----	-----------	--	--	---	--	----	------

Bijzonderheden								
Portofolio betreft al het werk van de kandidaat door het jaar heen.								

Berekening cijfer								
$T = (T1 + T2 + T3 + T4) / 4$ $P = P1$ $E = (4T + P) / 5$								

Afdeling: Havo 4
 Vak: CKV
 Studieboek: CONTRAST

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
P1	Wk 41	Onderzoek discipline Film (individueel)	1	10	P/S		Nee	A, B, C, D
P2	Wk 50	Onderzoek discipline dans (groep 3/4) Dansfilm maken n.a.v. excursie	1	10	P/S		Nee	A, B, C, D
P3	Wk 5	Onderzoek discipline theater (duo)	1	10	P/S		Nee	A, B, C, D
P4	Wk 20	Onderzoek naar dimensie + koppeling aan eigen voorstelling en discipline	2	20	P/S		Nee	A, B, C, D

H1	Wk 36	Verkennen KAB, kunstpoll blz 8/9			S/M			A
H2	Wk 23	Merel Mooistra voorstelling/debat- na/tijdens behandeling discipline muziek.			S/M			C
H3	Wk 24	Reflectie blz 176			S/M			D

Bijzonderheden

Wanneer er een Culturele activiteit gekozen moet worden kies je uit een van onderstaande **podium**kunsten:

- dans
- cabaret
- toneel/theater
- musical
- concert
- opera
- performance

De voorstellingen moeten door professionals worden uitgevoerd.

Een voorstelling is niet geldig wanneer er geen duidelijk bewijs van aanwezigheid getoond kan worden. Dit is een selfie op locatie in de zaal en een entreebewijs.

Zonder deze bewijzen is je onderzoek niet geldig.

De inleverdata in het schema zijn uiterste data, het mag eerder!

Het vak CKV telt met maatschappijleer en het profielwerkstuk (klas 5) mee als combinatiecijfer voor je eindexamen. Je kunt hier dus tekortpunten mee halen, maar ook compensatiepunten.

Het percentage overgang komt dus ook op 50% uit.

Berekening cijfer

$$E = (P1 + P2 + P3 + 2P4) / 5$$

Afdeling: Havo 4
 Vak: Duits
 Studieboek: Neue Kontakte, materiaal van de docent

Cursusjaar: 2017 – 2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging	% overgang	Toetsvorm	Tijdsduur in minuten	Onderdeel van het SE
R1		LGR-toets hoofdstuk 1	1	5,9	S	45	
R2		Lees-/luistertoets hoofdstuk 1	2	11,8	S	90	
R3		LGR-toets hoofdstuk 2	1	5,9	S	45	
R4		Lees-/luistertoets hoofdstuk 2	2	11,8	S	90	
R5	SE3	Schrijfvaardigheid	2	11,8	S	90	
R6		LGR-toets hoofdstuk 3	1	5,9	S	45	
R7		Lees-/luistertoets hoofdstuk 3	2	11,8	S	90	
R8		LGR-toets hoofdstuk 4	1	5,9	S	45	
R9	SE4	Leestoets	2	11,8	S	90	
R10		Kijk- en luistertoets CITO	2	11,8	S	90	
R11		Mondeling	1	5,9	M	10	

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
H1	1	Kijk- & luisterdossier			V		Ja	B
H2	2	Kijk- & luisterdossier			V		Ja	B
H3	3	Kijk- & luisterdossier			V		Ja	B
H4	4	Kijk- & luisterdossier			V		Ja	B
H5	3	Boek lezen + verwerkingsopdracht			V		Ja	A, E

Berekening cijfer

$$E = (R1 + 2R2 + R3 + 2R4 + 2R5 + R6 + 2R7 + R8 + 2R9 + 2R10 + R11) / 17$$

Afdeling: Havo 4
 Vak: Economie
 Studieboek: Praktische economie

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE1	Schaarste, geld en handel Heden, verleden en toekomst	1	25	S	90	Ja	A, B, C
T2	SE2	Heden, verleden en toekomst/risico en rendement	1	25	S	90	Ja	A, E, G
T3	SE3	Economische groei	1	25	S	90	Ja	A, H
T4	SE4	Vraag en aanbod	1	25	S	90	Ja	A, D

Bijzonderheden

Tijdens de schoolexamens mag géén grafische rekenmachine gebruikt worden. Een woordenboek Nederlands mag altijd gebruikt worden.

Berekening cijfer

$$E = (T1 + T2 + T3 + T4) / 4$$

Afdeling: Havo 4
 Vak: Engels
 Studietoets: Of Course / Literatuur syllabus / Examenbundel Engels Havo 2017-2018

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging	% overgang	Toetsvorm	Tijdsduur in minuten	Onderdeel van het SE
R1		Leesvaardigheid 1	2	10	S	45	
R2		Methodetoets 1: Unit 1 & 2	2	10	S	45	
R3		Spreekvaardigheid 1	1	5	M	10	
R4		Luistervaardigheid 1	1	5	S	45	
R5		Schrijfvaardigheid 1	1	5	S	45	
R6		Literatuur 1	2	10	S	45	
R7		Methodetoets 2: Unit 3 & 4	2	10	S	45	
R8		Spreekvaardigheid 2 / literatuur 2	2	10	M	20	
R9		Luistervaardigheid 2	2	10	S	45	
R10		Schrijfvaardigheid 2	2	10	S	45	
R11		Leesvaardigheid 2	3	15	S	90	

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domain
H1		Kijk- en Luisterdossier						B
H2	1,2	Literair werk 1 (boek in overleg)						E
H3	2,3	Literair werk 2 (boek in overleg)						E

Berekening cijfer

$$E = (2R1 + 2R2 + R3 + R4 + R5 + 2R6 + 2R7 + 2R8 + 2R9 + 2R10 + 3R11) / 20$$

Afdeling: Havo 4

Cursusjaar: 2017-2018

Vak: Frans

Studieboek: Grandes Lignes, examenbundel 2017-2018 en materiaal docent

Toets	Periode	Onderwerp	Weging	% overgang	Toetsvorm	Tijdsduur in minuten	Onderdeel van het SE
R1		Werkwoorden en tijden	1	3,7	S	25	
R2		Luistervaardigheid 1	1	3,7	S	45	
R3		Methodetoets 1	1	3,7	S	45	
R4		Leesvaardigheid 1 +structuurwoorden	1	3,7	S	45	
R5		Methodetoets 2	2	7,4	S	45	
R6		Leesvaardigheid 2 + structuurwoorden/ examenvocabulaire	2	7,4	S	45	
R7		Luistervaardigheid 2	2	7,4	S	45	
R8		Methodetoets 3	2	7,4	S	45	
R9		Schrijfvaardigheid (informele brief)	2	7,4	S	45	
R10		Luistervaardigheid 3	2	7,4	S	45	
R11		Literatuur en/of kennis van land en volk	2	7,4	S	45	
R12		Methodetoets 4/ of SO over een deel van de stof	3	11,1	S	45	
R13		Leesvaardigheid 3 + structuurwoorden/ examenvocabulaire	3	11,1	S	45	
R14		Spreekvaardigheid	3	11,1	M	10	
R15		Lees- en luisterdossier	0		V		

Bijzonderheden

Het programma van voortgangstoetsen is onder voorbehoud en kan te allen tijde door de sectie Frans gewijzigd worden.

Berekening cijfer

$$E = (R1 + R2 + R3 + R4 + 2R5 + 2R6 + 2R7 + 2R8 + 2R9 + 2R10 + 2R11 + 3R12 + 3R13 + 3R14) / 27$$

Afdeling: Havo 4
 Vak: Geschiedenis
 Studieboek: Feniks bovenbouw havo overzicht van de geschiedenis.
 Aanvullend materiaal.

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE1	Kenmerkende aspecten tijdvak 1 t/m 4: <ul style="list-style-type: none"> - Jagers en boeren - Grieken en Romeinen - Monniken en ridders - Steden en staten 	1	25	S	90	Ja	A, B
T2	SE2	Kenmerkende aspecten Tijdvak 5 en 6: <ul style="list-style-type: none"> - Ontdekkers en hervormers - Regenten en vorsten + <i>cumulatief kenmerkende aspecten tijdvakken 1 t/m 4*</i>	1	25	S	90	Ja	A, B
T3	SE3	Kenmerkende aspecten Tijdvak 7 en 8: <ul style="list-style-type: none"> - Pruiken en revoluties - Burgers en stoommachines Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie + <i>cumulatief kenmerkende aspecten tijdvakken 1 t/m 6*</i>	1	25	S	90	Ja	A, B, D
T4	SE4	Kenmerkende aspecten Tijdvak 9 en 10: <ul style="list-style-type: none"> - Wereldoorlogen - Televisie en computer + <i>cumulatief kenmerkende aspecten tijdvakken 1 t/m 8*</i>	1	25	S	90	Ja	A, B

Bijzonderheden

*De kenmerkende aspecten van de behandelde tijdvakken dienen goed gekend en herkend te worden.

Berekening cijfer

$$E = (T1 + T2 + T3 + T4) / 4$$

Afdeling: Havo 4
 Vak: Levensbeschouwing
 Studieboek: Perspectief

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging	% overgang	Toetsvorm	Tijdsduur in minuten	Onderdeel van het SE
R1		Wat kunnen we weten?	1	8,3	S	45	
R2		Wat kunnen we weten?	1	8,3	V		
R3		Wat kunnen we weten?	1	8,3	M		
R4		Wat moeten we doen?	1	8,3	S	45	
R5		Wat moeten we doen?	1	8,3	V		
R6		Wat moeten we doen?	1	8,3	M		
R7		Wat kunnen we hopen?	1	8,3	S	45	
R8		Wat kunnen we hopen?	1	8,3	V		
R9		Wat kunnen we hopen?	1	8,3	M		
R10		Wat is de mens?	3	25	V		

Bijzonderheden

Centraal staan de drie vragen van de Duitse filosoof Immanuel Kant: wat kunnen we weten? Wat moeten we doen? Wat kunnen we hopen? Bij elke vraag horen drie onderdelen: een toets over kennis (S), een verslag (V) over een dilemma en een debat (M).

Het jaar wordt afgesloten met de vraag Wat is de mens? Deze vraag komt maar 1x voor (de andere 3x) en betreft een verslag waarbij je een samenvatting van de andere drie vragen schrijft in de vorm van een artikel.

Voor alle onderdelen krijg je een cijfer, wat uiteindelijk resulteert in een eindcijfer waarmee je het vak afsluit (in klas 5 heb je geen levensbeschouwing).

Berekening eindcijfer

$$E = (R1 + R2 + R3 + R4 + R5 + R6 + R7 + R8 + R9 + 3R10) / 12$$

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
P1		Keuze onderdeel	1	12,5	P		**	A, B, C, D, E
P2		1 van de 4: Turnen, Atletiek, Zelfverdediging of Bewegen en muziek	1	12,5	P		**	B, C, D, E
P3		1 van de 4: Turnen, Atletiek, Zelfverdediging of Bewegen en muziek	1	12,5	P		**	B, C, D, E
P4		Spel: Basketbal	1	12,5	P		**	A
P5		Spel: Doelspel	1	12,5	P		**	A
P6		Lesgeven of scheidsrechter zijn	1	12,5	P		**	C
P7		Circuit	1	12,5	P/S		**	D
P8	wk 50	Opdrachten en werkstuk	1	12,5	S		*	E

H1		Hf meting					**	D
H2		Aanwezigheid						

Bijzonderheden
<p>Teneinde te voldoen aan de voorgeschreven studielasturen van L.O. (per kwartaal mag een leerling niet meer dan 2 lessen absent zijn) maakt de docent afspraken met de leerling over het inhalen van gemiste lessen.</p> <p>De watersportdag telt in de absentie mee voor 6 lessen.</p> <p>* De opdrachten en het werkstuk kunnen 1x herkanst worden, mits op tijd ingeleverd. Indien een leerling dan nog niet voldoet aan de gestelde eisen, beslist de teamleider Havo 4 over de voortgang</p> <p>** De Praktische Opdrachten kunnen 1x herkanst worden. Indien een leerling dan nog niet voldoet aan de gestelde eisen, beslist de teamleider Havo 4 over de voortgang.</p>

Berekening cijfer
<p>- Alle onderdelen moeten voldoende worden afgerond ($\geq 5,5$)</p> <p>- De eindbeoordeling (o/v/g) wordt bepaald op basis van het gemiddelde cijfer: onvoldoende (onder 5.5) voldoende (5.5 -7.4) of een goed (7.5 en hoger)</p> <p>$E = (P1 + P2 + P3 + P4 + P5 + P6 + P7 + P8) / 8$</p>

Afdeling: Havo 4
 Vak: Maatschappijleer
 Studieboek: Thema's Maatschappijleer havo, aanvullend materiaal

Cursusjaar:2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE2	Rechtsstaat	1	25	S	90	Ja	A, B
T2	SE4	Parlementaire democratie	1	25	S	90	Ja	A, C

Bijzonderheden

Het vak maatschappijleer telt met CKV en het profielwerkstuk (klas 5) mee als combinatiecijfer voor je eindexamen. Je kunt hier dus tekortpunten mee halen, maar ook compensatiepunten.

Het percentage overgang komt dus ook op 50% uit.

Berekening cijfer

$$E = (T1 + T2) / 2$$

Afdeling: Havo 4
 Vak: Maatschappijwetenschappen
 Studieboek: slo

Cursusjaar:2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE2	Vorming (en enigszins aanverwante kernconcepten)	1	33,3	S	90	Ja	B
T2	SE3	Verhouding (en enigszins aanverwante kernconcepten)	1	33,3	S	90	Ja	C

P1	4	Analyse van een sociale actualiteit	1	33,3	V		Nee	F
----	---	-------------------------------------	---	------	---	--	-----	---

Berekening cijfer								
T = (T1 + T2) / 2								
P = P1								
E = (2T + P) / 3								

Afdeling: Havo 4
 Vak: M&O
 Studieboek: Management & Organisatie in Balans deel 1

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE1	H1§1 en 2, H2, H3§3,4,5 H9, H10	2	22,2	S	90	Ja	A, B1, B2, C1, F1, F2
T2	SE2	H 11 t/m 14	2	22,2	S	90	Ja	A, C2
T3	SE3	H 15 t/m 21	2	22,2	S	90	Ja	A, D1, D2
T4	SE4	H 22 t/m 24	3	33,3	S	90	Ja	A, E2

Bijzonderheden

Bij M&O mag géén grafische rekenmachine gebruikt worden.

Berekening cijfer

$$E = (2T1 + 2T2 + 2T3 + 3T4) / 9$$

Afdeling: Havo 4
 Vak: Natuurkunde
 Studieboek: Overal Natuurkunde 4 havo

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE1	H1; Bewegen in beeld	2	14,5	S	90	Ja	A, C1
T2	SE2	H2; Elektriciteit H3; Kracht en beweging	3	21,8	S	90	Ja	A, C1, G1
T3	SE3	H4; Trillingen en cirkelbewegingen H5; Straling	3	21,8	S	90	Ja	A, B1, B2
T4	SE4	H6; Energie en beweging KH; Technische automatisering	3	21,8	S	90	Ja	A, C2, G2

P1	2	Practicum	1	4	V		Nee	A, I1
P2	3	Practicum	1	4	V		Nee	A, I2
P3	4	Onderzoek	3	12	V		Nee	A, I3

Berekening cijfer	
$T = (2T1 + 3T2 + 3T3 + 3T4) / 11$	
$P = (P1 + P2 + 3P3) / 5$	
$E = (4T + P) / 5$	

Afdeling: Havo 4
 Vak: Nederlands
 Studieboek: Op Niveau Tweede Fase en LaagLand Literatuur en Lezer

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging	% overgang	Toetsvorm	Tijdsduur in minuten	Onderdeel van het SE
R1	1	Leesvaardigheid + woordenschat	2	11,1	S	45	
R2	2	Spelling/interpunctie/formuleren	2	11,1	S	45	
R3	2	Schrijftoets in duo's	2	11,1	S		
R4	2	LaagLand	2	11,1	S	45	
R5	3	Leesvaardigheid + woordenschat	2	11,1	S	45	
R6	3	Duo voordracht	1	5,6	M	10	
R7	3	Schrijftoets	2	11,1	S		
R8	4	Literatuur: vier gelezen boeken	1	5,6	M	10	
R9	4	Leesvaardigheid	2	11,1	S	45	
T1	SE4	SE middeleeuwen en renaissance	2	11,1	S	90	X

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkenbaar	Doel
T1	SE4	Literatuurgeschiedenis	2	11,1	S	90	Ja	E

H1	1	Leesautobiografie			V/L			E
H2	1-4	Printen boekverslagen			L			E
H3	1	Schrijfpdracht			L			C
H4	4	Portfolio			L			C, E

Bijzonderheden

Literatuurlijst:

- Je literatuurlijst bevat uiteindelijk minimaal 8 boeken (16 punten).
- In principe mag er per schrijver maar één boek op de lijst staan. Afwijking van deze regel alleen in overleg met de docent. Als extra boek is het altijd toegestaan een tweede boek van een schrijver te lezen.
- Per boek dient minimaal één van onderstaande bronnen geraadpleegd te worden:
 - Lexicon der Literaire Werken
 - Kritisch Literatuur Lexicon
 - Artikelen uit Biblion
 - Andere secundaire literatuur alleen in overleg met de docent.

Bij het SE 'middeleeuwen / Renaissance' mag gebruik worden gemaakt van een woordenboek

Berekening cijfer

$$E = (2R1 + 2R2 + 2R3 + 2R4 + 2R5 + R6 + 2R7 + R8 + 2R9 + 2T1) / 18$$

Afdeling: Havo 4
 Vak: NLT
 Studieboek: moduleboekjes

Cursusjaar:2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetsduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1		Digitale techniek	1	12,5	S	90	Ja	B1, B2, E1

P1		Digitale techniek	1	12,5	P		Nee	B1, B2, E1
P2		Deltatechnologie	2	25	V		Nee	B1, B2, C, E1
P3		Forensische techniek	2	25	V		Nee	B1, B2, E2
P4		Van Gogh	2	25	V		Nee	B1, B2, E1, E2

Bijzonderheden
Periode van de module is onbekend. Afhankelijk van het rooster en docent.

Berekening cijfer
$T = T1$ $P = (P1 + 2P2 + 2P3 + 2P4) / 7$ $E = (T + 7P) / 8$

Afdeling: Havo 4
 Vak: scheikunde
 Studieboek: NOVA

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE1	3 ^e klas stof en H1 en H2	1	20	S	90	Ja	A, B, C, D, E
T2	SE2	H3 en H5	1	20	S	90	Ja	A, B, C, D, E
T3	SE3	H4 en H5	1	20	S	90	Ja	A, B, C, D, E
T4	SE4	Chemisch rekenen en H6	1	20	S	90	Ja	A, B, C, D, E, F

P1	SE4	Kwalitatieve analyse	1	20	P	90	Nee	A, B, C, D, E
----	-----	----------------------	---	----	---	----	-----	---------------

H1	1-4	Basiskennis, vaardigheden en woordenschat						
----	-----	---	--	--	--	--	--	--

Bijzonderheden

De domeinen geven geen informatie over de inhoud van de toets, want die zijn contextgericht in plaats van conceptgericht.

Berekening cijfer

$$T = (T1 + T2 + T3 + T4) / 4$$

$$P = P1$$

$$E = (4T + P) / 5$$

Afdeling: Havo 4
 Vak: Tekenen
 Studieboek: Kunst op niveau; Beeldende begrippen

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE1	Boek Kunst Op Niveau: Klassieke oudheid (Grieken en Romeinen) blz 7 t/m 21 + stencils + Beeldende begrippen hoofdstuk 5: Materiaal en technieken	1	8,3	S	90	Ja	A1, A2
T2	SE2	Boek Kunst op Niveau: Middeleeuwen blz 22 t/m 40 + stencils + Beeldende begrippen hoofdstuk 3: Voorstelling	1	8,3	S	90	Ja	A1, A2
T3	SE3	Boek Kunst Op Niveau: De Renaissance + Barok + Néoclassicisme blz 41 t/m 63 + stencils + Beeldende begrippen hoofdstuk 4: Licht en Ruimte	1	8,3	S	90	Ja	A1, A2
T4	SE4	Boek Kunst Op Niveau: De 19 ^e eeuw blz 64 t/m 88 + stencils kleurenleer + Beeldende begrippen hoofdstuk 4: Kleur	1	8,3	S	90	Ja	A1, A2

P1	1	Praktische opdracht: per periode minimaal 1 opdracht	1	16,7	P		Nee	B
P2	2	Praktische opdracht: per periode minimaal 1 opdracht	1	16,7	P		Nee	B
P3	3	Praktische opdracht: per periode minimaal 1 opdracht	1	16,7	P		Nee	B
P4	4	Praktische opdracht: per periode minimaal 1 opdracht	1	16,7	P		Nee	B

Berekening cijfer	
T = (T1 + T2 + T3 + T4) / 4	
P = (P1 + P2 + P3 + P4) / 4	
E = (T + 2P) / 3	

Afdeling: Havo 4
 Vak: Wiskunde A
 Studieboek Getal & ruimte havo A deel 1 en 2

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE1	H1 Rekenregels en verhoudingen H2 Verwerken van data	2	25	S	90	Ja	A, B
T2	SE2	H4 Handig tellen H5 Lineaire verbanden	2	25	S	90	Ja	A, B, C
T3	SE3	H3 Tabellen en grafieken	1	12,5	S	90	Ja	A, C, E
T4	SE3	H8 Statistiek met de computer (Excel)	1	12,5	L	90	Nee	E
T5	SE4	H6 Statistiek en beslissingen H7 Veranderingen	2	25	S	90	Ja	A, C, E

Berekening cijfer
$E = (2T1 + 2T2 + T3 + T4 + 2T5) / 8$

Afdeling: Havo 4
 Vak: Wiskunde B
 Studieboek: Getal & ruimte havo B deel 1 en 2

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE1	H1 Formules, grafieken en vergelijkingen H2 Tot en met 2,3 Veranderingen	3	21,4	S	90	Ja	A, B
T2	SE2	H2 2,4 en 2,5 Veranderingen H3 Hoeken en afstanden	3	21,4	S	90	Ja	A, B, C
T3	SE3	H4 Werken met formules H5 Machten, exponenten en logaritmen	4	28,6	S	90	Ja	A, B, D
T4	SE4	H6 De afgeleide functie H7 Lijnen en cirkels	4	28,6	S	90	Ja	A, B, C, D

Berekening cijfer

$$E = (3T1 + 3T2 + 4T3 + 4T4) / 14$$

Rekentoets

Alle leerlingen in het voortgezet onderwijs moeten voor hun eindexamen deelnemen aan de landelijke rekentoets. Dat is een door de overheid verplicht gestelde toets en maakt deel uit van het eindexamen.

De rekentoets wordt digitaal afgenomen. De regels omtrent afname en beoordeling van deze toets zijn vergelijkbaar met die van de schoolexamens. De uitslag van de toets wordt na verloop van tijd door het Cito aan de school medegedeeld en in Magister ingevoerd.

Belangrijk: wie doubleert, verliest de behaalde cijfers en begint met een schone lei. In januari ben je verplicht deze toets te maken.

Elke kandidaat heeft vier kansen voor het behalen van een beter cijfer. Kandidaten in de voorexamenklassen gebruiken in juni 2018 hun eerste mogelijkheid om de rekentoets (3F / (3ER)) te maken.

- De havo examenkandidaat die niveau 3F heeft behaald mag de resterende kansen in de 5^e klas te benutten om zijn/haar cijfer te verbeteren of tot een voldoende (5) te krijgen.
Het behalen van een 6 is vereist om te kunnen opstroom naar atheneum 5. Zij hoeven niet meer de toets te maken in atheneum 5.
- De kandidaat met ernstige rekenproblemen of dyscalculie heeft ook de mogelijkheid om de rekentoets ER te maken, mits aan de voorwaarden (Zie hieronder) is voldaan. De kandidaat hoeft hiervoor niet in het bezit te zijn van een dyscalculie-verklaring. De rekentoets ER is geen gemakkelijker toets, maar sluit beter aan bij de leerling met ernstige rekenproblemen en is daardoor voor hem beter te maken.

Voorwaarden ER-rekentoets voor leerlingen met dyscalculie of ernstige rekenproblemen:

- Er dient te zijn vastgesteld dat er door dyscalculie (met officiële deskundigenverklaring) of door aantoonbaar ernstige rekenproblemen (bv. rapportage basisschool of andere inspanningsverklaring) de eisen van standaardtoets niet haalbaar zijn.
- **EN:** voorafgaand aan de afname dient een intensief trainingstraject op school te zijn gevolgd.
- **EN:** voor de inspectie is een toegankelijk dossier betreffende de leerling aanwezig.
- **EN:** de ouders en leerling zijn op de hoogte van de aantekening op de cijferlijst en de consequenties (zie hieronder).

Consequenties

- Op de cijferlijst van de leerling komt een aantekening dat een aangepaste toets is gemaakt.
- Deze aanpassing kan/zal consequenties hebben voor doorstroom in het vervolgonderwijs.

Er dient dus een weloverwogen beslissing genomen te worden als aan de voorwaarden wordt voldaan.

Aanmelding door ouders vindt plaats bij het examensecretariaat. De examensecretaris en zorgcoördinator (gemandateerd door bevoegd gezag) bepalen of het dossier aan de eisen voldoet.

Rekentoets	Toetsduur	Aantal opgaven
3F	120 min	45
3ER	150 min	30

Het niveau (3F/3ER) en cijfer komt op de cijferlijst van je diploma te staan, maar telt niet mee voor de slaag/zak-regeling; het moet wel gemaakt zijn om te kunnen slagen.

Een kandidaat die de rekentoets op verschillende niveau's heeft gemaakt, moet bij de cijfercontrole (5^e klas voor het eindexamen) aangeven welk niveau op zijn/haar cijferlijst komt te staan. Deze is officieel geldig voor de vervolgopleiding. Voor het ander niveau krijgt de kandidaat een certificaat van school maar deze is niet geldig.

Afnameperioden

4 ^e klas	5 ^e klas
	Januari
	Maart
Juni	Juni (na het examen)

De precieze data wanneer de toets zal worden afgenomen, wordt t.z.t. bekend gemaakt.

Hulpmiddelen

Bij de 3F rekentoets is het gebruik van

- pen/potlood en kladpapier toegestaan en aan te bevelen. Het kladpapier mag de toetsruimte niet verlaten en dient na afloop van de zitting ingeleverd te worden.
- een papieren verklarend Nederlands woordenboek of een woordenboek van het Nederlands naar de thuistaal van de leerling is toegestaan. In dat laatste geval is het toegestaan dat hetzelfde woordenboek ook thuistaal – Nederlands bevat. Een digitaal woordenboek is niet toegestaan
- Een kandidaat met een dyscalculie-verklaring die de rekentoets op 3F niveau maakt, mag een standaard rekenkaart gebruiken maar géén rekenmachine.
- Een kandidaat die over een dyslexie-verklaring beschikt en baat heeft bij verklanking van de tekst in de toets, heeft recht op verklanking.
- De kandidaat met een dyslexie-verklaring en/of een dyscalculie-verklaring heeft recht op maximaal 30 minuten extra tijd bij het maken van de rekentoets.

Bij de rekentoets ER is óók het gebruik van

- een eigen (gewone – dus niet grafische) rekenmachine toegestaan,
- evenals het gebruik van een standaard of aanvullende rekenkaart voor leerlingen met een dyscalculieverklaring. Er zijn verschillende soorten rekenkaarten beschikbaar (zie onderstaande website). Bespreek welke rekenkaart het meest geschikt is met de examensecretaris zodat zij de rekenkaart klaar kan leggen. Zelf een rekenkaart meenemen of aanpassen is niet toegestaan.

<https://www.examenblad.nl/onderwerp/er-toets/2017#par5>

Regeling schoolexamen havo

Bij besluit van 10 juli 1989, houdende bepalingen inzake de eindexamens aan de scholen voor v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. en l.b.o., Geldend van 1 augustus 2017 t/m heden, wordt aan de school een regeling SE vastgesteld.

Met inachtneming van het in het besluit bepaalde is door de rector en de docenten-examinatoren, daartoe gemachtigd door het Bevoegd Gezag, de regeling SE aan onze school vastgesteld. Deze regeling zal aangepast worden, indien het ministerie veranderingen in de regelgeving aangeeft.

1. Commissies

Het SE wordt afgenomen onder verantwoordelijkheid van de eindexamencommissie.

1.1 De eindexamencommissie bestaat uit:

- a. de rector
- b. de teamleider
- c. de examensecretaris

1.2 Voor de commissie van beroep kunt u zich wenden tot de rector, deze zal een commissie van beroep instellen. De rector maakt geen deel uit van deze commissie.

2. Algemene Zaken

2.1 Het SE in een vak vindt plaats gedurende het 4^e en 5^e leerjaar en vangt aan met de start van het schooljaar.

2.2 Het SE omvat per vak verschillende soorten onderdelen: traditionele toetsen (schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten), praktische opdrachten en zogenaamde handelingsdelen. De toetsen en praktische opdrachten worden beoordeeld met een cijfer. De toetsen vallen onder de regeling herkansing. De handelingsdelen worden niet beoordeeld met een cijfer, maar moeten voldoende zijn afgerond. Deze vallen buiten de regeling herkansing.

2.3 Wat schriftelijk kan worden afgenomen, wordt bij voorkeur schriftelijk getest.

2.4 De cijfers worden zo spoedig mogelijk in magister ingevoerd. De cijfers worden geregistreerd in het examendossier.

2.5 Bij schriftelijk afgenomen toetsen moeten de opgaven, het werk van de kandidaten, de eventuele beoordelingsnormen en de voor elk werk toegekende cijfers worden bewaard tot een half jaar na afloop van het CE.

2.6 De kandidaten ontvangen voor het examenjaar havo 4 het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA).

2.7 In dit programma is vastgelegd:

- a. welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst.
- b. de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen.
- c. de wijze waarop en de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder mede begrepen.
- d. de wijze van herkansing van het schoolexamen.
- e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.

2.8 Bij wisseling van school van een kandidaat tijdens het (examen)jaar worden de behaalde scores doorgegeven aan de nieuwe school.

2.9 In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de rector.

3. Mondelinge toetsen, practica, werkstukken en verslagen

- 3.1 De mondelinge toetsen voor het SE worden afgenomen door de docentexaminator.
- 3.2 Het cijfer van een mondelinge toets wordt vastgesteld door de docent-examinator.
- 3.3 De beoordeling van het practicum vindt plaats door de vakdocent.
- 3.4 De kandidaat en de docentexaminator stellen in overleg schriftelijk vast wat het onderwerp voor een werkstuk of een verslag moet zijn.
- 3.5 De kennis van de in het werkstuk of in het verslag verwerkte stof kan tijdens een toets getest worden.

4. Beoordeling / rapportering

- 4.1 De beoordeling van een toets wordt uitgedrukt in een cijfer uit de schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
- 4.2 Regels voor de bepaling van een gemiddelde: wordt een eindcijfer in 1 decimaal verlangd, dan bepaalt men het gemiddelde door uitsluitend naar de 2^e decimaal te kijken. Is de 2^e decimaal een 5 of meer, dan wordt naar boven afgerond; is de 2^e decimaal 4 of minder, dan wordt naar beneden afgerond (6,74 wordt dus 6,7; 6,65 wordt 6,7).
- 4.3 Er worden geen rapportages meer verstrekt. De actuele stand van zaken is op elk moment in te zien met behulp van het programma "Magister".

De 1^e periode loopt t/m de toetsweek SE 1

De 2^e periode loopt t/m de toetsweek SE 2

De 3^e periode loopt t/m de toetsweek SE 3

De 4^e periode loopt t/m de toetsweek SE 4

5. Onregelmatigheden

- 5.1 Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het SE aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de rector maatregelen nemen. De wijze van handelen is beschreven in het Eindexamenbesluit VO hoofdstuk 1 Artikel 5.

Samengevat zijn deze door de rector te nemen maatregelen:

- a. het toekennen van het cijfer één, zonder herkansing.
 - b. het toekennen van het cijfer één, met herkansing, waarbij een nader te bepalen aantal herkansingen vervalft.
 - c. het opleggen van een nieuw schoolexamen, welk in mindering wordt gebracht op het aantal toegestane herkansingen.
 - d. het ongeldig verklaren van de toets.
 - e. de ontzegging van verdere deelname aan het examen.
- 5.2 Bij het plegen van fraude moet onderscheid gemaakt worden tussen:
 - a. fraude tijdens toetsen.
Gepleegde fraude kan o.m. bestaan uit: praten, afkijken, spiekbriefjes op papier of elektronisch, het gebruiken van niet toegestane hulpmiddelen.
 - b. fraude bij het maken van werkstukken.
Gepleegde fraude bestaat meestal uit: overschrijven van delen van anderen of uit naslagwerken, al dan niet elektronisch zonder dat bronnen

vermeld worden en de suggestie gewekt wordt, dat het om eigen werk gaat. Inleveren van het werk van anderen. Het laten voorkomen dat wel aan de opdracht voldaan is, terwijl dat niet het geval is.

6. Absentie

- 6.1. Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is een toets voor het SE af te leggen, dan moet dit telefonisch met opgave van redenen door een van de ouder(s)/verzorger(s) voor de aanvang van de toets gemeld worden aan de teamleider.
- 6.2. Zodra een kandidaat die door ziekte of een andere vorm van overmacht een toets verzuimd heeft, weer op school komt, dient hij een verklaring met opgave van redenen, ondertekend door een van de ouder(s)/verzorger(s) in te leveren bij de teamleider.
- 6.3. Bij onwettige afwezigheid kan de rector maatregelen nemen. De wijze van handelen is beschreven in het Eindexamenbesluit VO hoofdstuk 1 Artikel 5.
- 6.4. Het inhalen van gemiste toetsen zoals vermeld in 6.1 valt onder de herkansingregeling zoals omschreven in artikel 8.

7. Inleveren van werkstukken, boekverslagen, poëzieverslagen, literatuurlijsten, practicumverslagen

- 7.1 Kandidaten dienen bovengenoemde werkstukken en verslagen tijdig in te leveren, ten uiterste op de door de docent aangegeven datum.
- 7.2 Bij het in gebreke blijven is aan het onderdeel planning niet voldaan en vindt er puntenaftrek plaats op het onderdeel planning. De leerling krijgt een nieuwe datum voor inleveren.
- 7.3 Indien de leerling op de nieuwe datum het werk niet inlevert, treedt voor de kandidaten artikel 5 van het eindexamenbesluit in werking. Indien de beslissing inhoudt, dat een geheel nieuwe opdracht moet worden gemaakt, houdt die beslissing tevens in dat het aantal herkansingen, uit de reguliere regeling herkansing, met één wordt verminderd.

8. Herkansing

Het aantal herkansingen is als volgt:

eerste periode	1 herkansing
tweede periode	1 herkansing
derde periode	1 herkansing
vierde periode	1 herkansing

- 8.1 Alleen toetsen die onderdeel zijn van het schoolexamen mogen herkanst worden.
- 8.2 Welke toetsen herkanst mogen worden is te vinden in het overzicht van de vakken.
- 8.3 Een toets die ingehaald moet worden geldt als een herkansing (in uitzonderingsgevallen kan hier door de examencommissie van afgeweken worden).
- 8.4 Het aantal malen herkansen per toets is één.
- 8.5 De leerling bepaalt bij voorkeur na overleg met de mentor welke toets herkanst wordt.
- 8.6 Bij afwezigheid tijdens de herkansing vervalt de mogelijkheid tot herkansing van de desbetreffende toets.

- 8.7 Na herkansing van een toets geldt het hoogste cijfer als definitief cijfer.
- 8.8 Als een leerling op vrijdag 2 juli 2018 om 12.00 uur niet bij is met het inleveren van de verschillende werkstukken, verslagen en boekverslagen (de zgn. handelingsdelen), vervalt aan het einde van het schooljaar de herkansingsmogelijkheid.
- 8.9 Niet gebruikte herkansingen in de ene periode kunnen niet naar de volgende periode worden meegenomen.